

Студентоцентроване навчання як основа підвищення якості вищої освіти

Мельник Ольга Євгенівна

Проректор з науково-педагогічної роботи
та соціального розвитку
кандидат філософських наук, доцент

Студентоцентроване навчання — це підхід до організації освітнього процесу, за якого студент є активним учасником освітнього навчального процесу.

Навчання фокусується не на передачі готових знань від викладача, а на досягненні результатів навчання, розвитку компетентностей та підтримці індивідуальних навчальних траєкторій.

ПРИНЦИПИ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ

ПАРТНЕРСТВО І ДОВІРА

Співпраця, взаємна повага та спільна відповідальність.

→ Викладач + Студент = Команда

АВТОНОМІЯ ТА ВИБІР

Можливість обирати зміст, темп і траєкторію навчання.

→ Індивідуальний освітній шлях

АКТИВНЕ НАВЧАННЯ

Проекти, дослідження, дискусії та практичні завдання.

→ Студент — активний учасник

ОРІЄНТАЦІЯ НА РЕЗУЛЬТАТИ

Чіткі результати навчання та розвиток компетентностей.

→ Знання + Уміння + Навички

РЕФЛЕКСІЯ

Аналіз власного прогресу та досвіду навчання.

→ Оцінка себе та свого розвитку

АВТЕНТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Реальні завдання та практика замість теорії заради теорії.

→ Оцінювання через діяльність

ІНКЛЮЗІЯ

Рівний доступ до освіти для всіх студентів.

→ Різноманітність • Доступність • Підтримка

СТУДЕНТ У ЦЕНТРІ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ — АКТИВНИЙ, ВМОТИВОВАНИЙ, УСПІШНИЙ!

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНЕ НАВЧАННЯ: КЛЮЧОВІ ВИМІРИ

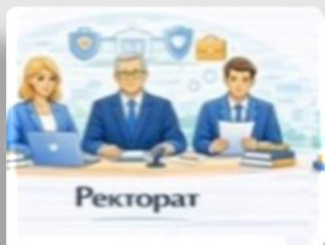

ВСІ СКЛАДОВІ ОБ'ЄДНАНІ ЗАДЛЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ!

УПРАВЛІНСЬКИЙ ВИМІР

Охоплює:

- Стратегію розвитку університету на 2026–2031 роки (на етапі розробки)
- Систему забезпечення якості освіти (Сектор систем менеджменту якості вищої освіти, Рада з якості тощо)
- Механізми участі студентів в управлінні університетом (обговорення; кворуми; голосування; участь студентів у засіданнях ректорату, Вченій раді, комісіях тощо)
- Нормативні інструменти підтримки індивідуальних освітніх траєкторій (Нормативні документи щодо забезпечення якості, Положення про відділ сектор систем менеджменту якості вищої освіти в Національному університеті «Чернігівська політехніка» тощо)
- Прозорі процедури прийняття управлінських рішень

ПЕДАГОГІЧНИЙ ВИМІР

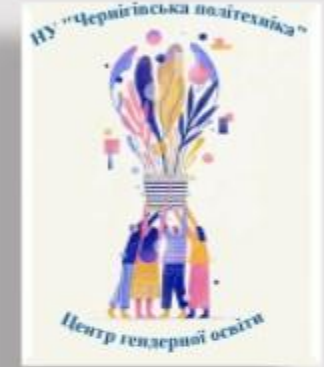
- ✓ Активні та інтерактивні методи навчання (*дискусії, кейси, проекти, симуляції тощо*)
- ✓ Проблемно-орієнтоване та дослідницьке навчання
- ✓ Орієнтація на активну роль студента
- ✓ Формування індивідуальних освітніх траєкторій
- ✓ Вибіркові дисципліни (*«Ярмарок вибірових дисциплін» та гнучкі навчальні плани*)
- ✓ Оновлення програм з урахуванням зворотнього зв'язку студентів
- ✓ Рефлексія (*конкурс «Викладач очима студентів», опитування*)
- ✓ Цифровізація сервісів (*Moodle, особистий кабінет, Електронний архів НУ «Чернігівська політехніка», Наукова бібліотека тощо*)

СОЦІАЛЬНИЙ ВИМІР

Передбачає:

- ✓ ➤ Інклюзивність освітнього середовища (Центр інклюзивної освіти, політики безбар'єрності)
- ✓ ➤ Підтримка студентського розвитку (Психологічна служба університету, Центр гендерної освіти, Центр тьюторства та менторства, Центр створення та розвитку стартапів)
- ✓ ➤ Розвиток студентських спільнот (Юридична клініка «Adiutorium», Наукове товариство здобувачів вищої освіти та молодих учених Національного університету «Чернігівська політехніка»)
- ✓ ➤ Адаптаційні програми для першокурсників (Школа першокурсника)

Гаряча лінія

Положення про Центр тьюторства та менторства Національного університету «Чернівецька політехніка» затверджено Вченою радою 22.12.2023 р., протокол №14

Задачі Центру

- Впровадження тьюторських та менторських програм з метою професійного зростання, соціальної активності, розвитку професійних і соціальних (пучких) навичок у ЗВО
- Проведення навчальних заходів, інформаційна та консультативна підтримка здобувачів вищої освіти з питань тьюторства та менторства

Центр тьюторства та менторства

У 2026 році Центр отримав Сертифікат якості в межах міжнародного проєкту Еразмус+ KA2 PROMENT

Залучення здобувачів вищої освіти в 2024-2025 рр.

101

Участь в 3-х Школах тьюторів

162

Участь в 2-х тьюторських програмах

203

Участь в 9-х менторських програмах

До реалізації менторських програм залучено:
24 ментора в 2024 році і 79 менторів у 2025 році

Основні результати пілотування тьюторських і менторських програм

Що спрацювало добре?

- Адаптація першокурсників до студентського життя за принципом «рівний – рівному»
- Підвищення впевненості ЗВО у власних кар'єрних можливостях
- Розвиток у ЗВО комунікативних та лідерських навичок, вміння працювати в команді
- Експертна підтримка менторів при розробці стартапів, неупереджена оцінка ідеї та об'єктивний зворотний зв'язок
- Зміцнення співпраці між університетом та роботодавцями в процесі реалізації менторських програм

Що потребує покращення?

- Підвищення активності ЗВО, допомога ННІ (факультетів) у залученні студентів до тьюторства та менторства
- Адаптація матеріалу під різні рівні підготовки ЗВО
- Чітка діагностика потреб ЗВО перед стартом тьюторської / менторської програми
- Використання ІТ платформи для онлайн реєстрації, автоматизації метінгу учасників програм, координації зустрічей, збереження матеріалів, відстежування результатів

Довіра - Підтримка - Розвиток

Центр тьюторства та менторства має на меті створити нову культуру менторства і тьюторства в університеті з урахуванням кращого міжнародного та вітчизняного досвіду.

ПРОФЕСІЙНИЙ ВИМІР

Включає:

- ✓ ➤ Формування професійних компетентностей
- ✓ ➤ Практикоорієнтоване навчання
- ✓ ➤ Співпрацю з роботодавцями (*Рада роботодавців, Форум «Освіта – фундамент розвитку регіону», тощо*)
- ✓ ➤ Дуальна освіта (*Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти*)

КОМУНІКАТИВНИЙ ВИМІР

Передбачає:

- ✓
- ✓
- ✓
- Партнерські відносини між викладачем і студентом
- Академічний діалог
- Зворотний зв'язок
 - *опитування : Система опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу та освітніх програм Університету; Система опитування стейкхолдерів щодо якості та вдосконалення освітніх програм і освітнього процесу*
- ✓ Кафедральні опитування (розглядають кафедри на своїх засіданнях та вивішують на своїх сайтах) – для них у Положенні про опитування стейкхолдерів <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-yakist/polozh-pro-organizacziyu-opytuvannya-stejkholderiv-shhodo-yakosti-osvity-i-osvitnoyi-diyalnosti.pdf> розроблено шаблони опитувальників ;
- ✓ Загально університетські на постійній основі (задоволеність перед випуском 4й курс та магістри 2й курс) <https://stu.cn.ua/yakist-osvity/monitoring-yakosti/>) + низка інших опитувань

ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ

Студентоцентроване навчання як основа підвищення якості вищої освіти

- зелений = 1 (виконано добре)
- жовтий = 0.5 (частково виконано)
- червоний = 0 (не виконано)

Дані:

Всього позицій: 24

Зелені: 17

Жовті: 5

Червоні: 2

Результат:

Ефективність $\approx 81.25\%$

Проект рішення Вченої ради від 30.03.2026:

1. Організувати та провести інформаційній семінар для науково-педагогічних працівників щодо впровадження нових політик студентоцентризму.

(Відповідальна(ий) – Прибитько І.О., директор відділу сектор систем менеджменту якості вищої освіти, термін – до 30.11.2026).

2. Організувати та провести тренінг для науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти університету на тему: «Попередження конфліктів та булінгу в освітньому середовищі закладу вищої освіти».

Відповідальна(ий) – Філіпович В.М., керівник Психологічної служби, термін – до 30.10.2026.

3. Організувати та забезпечити щорічне проведення тренінгів, спрямованих на розвиток студентського лідерства, формування управлінських компетентностей та підтримку студентських ініціатив.

Відповідальна(ий) – Мельник О.Є., проректор з НПР та СР, термін – щорічно.

4. Організувати реалізацію комплексу заходів із забезпечення доступності для маломобільних груп населення в університеті.

Відповідальна(ий) – Карабанов В.Д., проректор з адміністративно-господарської роботи, термін – 2026 - 2027.

Проект рішення Вченої ради від 30.03.2026:

5. Розробити та забезпечити функціонування електронної скриньки ідей і пропозицій, призначеної для подання студентами та науково-педагогічними працівниками пропозицій щодо вдосконалення освітнього процесу, наукової діяльності, організації студентського життя та розвитку університету загалом.

Відповідальна(ий) – Базилевич В.М., директор ННІЕІ, термін – до 31.12.2026.

6. Розробити та забезпечити функціонування електронного сервісу замовлення довідок для здобувачів вищої освіти.

Відповідальна(ий) – Базилевич В.М., директор ННІЕІ, термін – до 31.12.2026.

7. Проводити Школу тьюторів та тренінг менторів на регулярній основі, не рідше одного разу на рік.

Відповідальний(а) – Холодницька А.В., керівник Центру тьюторства та менторства, термін – щорічно).

8. Підготувати проект Положення про проведення щорічного конкурсу «Кращий тьютор НУ «Чернігівська політехніка».

(Відповідальний(а) – Холодницька А.В., керівник Центру тьюторства та менторства, термін – до 22.05.2026).

9. Організувати інформаційні сесії для НПП щодо інклюзивної комунікації осіб з інвалідністю.

Відповідальна(ий) – Захаріна М.І., керівник Центру інклюзивної освіти, термін – 2026.

Дякую за увагу!

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА

27.04.20 15:06:06 14°C